

Obsah

RACIONÁLNÍ STUDIUM TEXTU

A JAZYK	5
ZÁKLADY INFORMATIKY	5
OBEČNÉ POUČENÍ O JAZYCE	5
Řeč a jazyk, myšlení a jazyk	5
Jazykové skupiny	5

VÝVOJ ČEŠTINY

ČEŠTINA – NÁRODNÍ JAZYK

ČECHŮ	8
Útvary národního jazyka	8
Norma a kodifikace	9
Jazyková kultura	10
Jazykověda a její disciplíny	10
Slovenština ve srovnání s češtinou	10

ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA

Soustava českých hlásek	11
Hlavní zásady spisovné výslovnosti	12
Slovní přízvuk	13
Zvuková podoba věty	13

GRAFICKÁ STRÁNKA

JAZYKA

Vyjmenovaná slova a jejich odvozeniny	14
Psaní i-y/i-ý v předponách a příponách	15
Psaní i-y/i-ý v koncovkách	15
Koncovky podstatných jmen	15
Koncovky přídavných jmen	16
Koncovky sloves	17
Shoda podmětu s přísudkem	17
Skupiny bĕ, vě, mě – bje, vje, mně, pĕ	18
Pravopis ú – ů – u	19
Předložky z/ze, s/se	19
Předpony s-/se-, z-/ze-, vz-/vze-	20
Psaní souhlásek ve skupinách	20
Psaní velkých písmen	21
Hranice slov v písmu	23
Zkratky a značky	23
Psaní slov přejatých	24
Členicí znaménko čárka	24
Čárka ve větě jednoduché	24
Čárka v souvětí	24
Diktáty	24
Korekturní (opravná) cvičení	25

NAUKA O SLOVNÍ ZÁSOBĚ

(LEXIKOLOGIE)

Práce se slovníky	25
Obohacování slovní zásoby	26
Slovní zásoba z hlediska stylistického	26
Slovo a jeho význam (sémantika)	27
Složky významu slova	28
Jednoznačnost a mnohoznačnost slova	28
Homonyma	28
Změny slovního významu	29
Nadřazenost, podřazenost, souřadnost	30
Synonyma	30
Antonyma	32
Automatizace a aktualizace	33

TVOŘENÍ SLOV

(DERIVOLOGIE)	33
Odvozování (derivate)	33
Odvozování podstatných jmen	35
Odvozování přídavných jmen	36
Odvozování sloves	38
Odvozování zájmen	39
Odvozování příslovcí	39
Souhrnná cvičení k tvoření slov	39
Skládání (kompozice)	40
Zkracování (abreviace)	40

TVOŘENÍ SOUSLOVÍ

PŘEJÍMÁNÍ SLOV	42
TVAROSLOVÍ (MORFOLOGIE)	43
Mluvnické kategorie jmen	44
Podstatná jména (substantiva)	45
Souhrnná cvičení	47
Přídavná jména (adjektiva)	47
Zájmena (pronomina)	49
Číslovky (numeralia)	51
Slovesa (verba)	52
Mluvnické kategorie sloves	53
Nepravidelná slovesa	58
Slovesné tvary neurčité	58
Souhrnná cvičení	60
Neohebné slovní druhy	60
Příslovce (adverbia)	60
Předložky (prepozice)	61
Spojky (konjunkce)	62
Částice (partikule)	63
Citoslovce (interjekce)	63

SKLADBA (SYNTAX)

Věty podle postoje mluvčího ke skutečnosti (podle modality)	63
Věty podle členitosti (podle složení)	64
Zápor (negace)	65
Stavba věty jednoduché, větné vztahy	66
Základní větné členy	67
Přísudek (predikát)	67
Podmět (subjekt)	68
Rozvíjející větné členy	69
Přívlastek (atribut)	69
Předmět (objekt)	70
Příslovenčné určení (adverbiale)	71
Doplňek (atribut verbální)	72
Souhrnná cvičení	72
Zvláštnosti a nepravidelnosti ve větné stavbě	74
Oslovení	74
Citoslovce	74
Samostatný větný člen	74
Vsuvka	75
Osamostatnělý větný člen	75
Elipsa (výpustka)	75
Apoziopeze (nedokončená výpověď)	75
Atrakce (skladební spodoba)	76
Kontaminace (směšování vazeb)	76
Anakolut a zeugma	76
Věty s polovětnými konstrukcemi	76
Souhrnná cvičení	77
Řeč přímá, nepřímá, nevlastní přímá, polopřímá	78
Pořádek slov ve větě	79
Aktuální (kontextové) členění výpovědi	80
Valenční syntax	80

Souvětí	81
Souvětí souřadné (s řízením)	82
Souvětí podřadné (s podřazováním), druhy vedlejších vět	83
Nepravé vedlejší věty	86
Složité souvětí	87
Souhrnná cvičení a všestranné jazykové rozborů	87
Textová syntax (hypersyntax)	90

SLOH (STYLISTIKA)

Slohotvorní činitele	93
Styl projevů mluvených a písemných	94
Slohové rozvrstvení jazykových prostředků	94
Funkční styly spisovného jazyka	95
Slohové postupy a slohové útvary	95
Styl prostěsdělovací	96
Neverbální komunikace	96
Běžné mluvené projevy	96
Telefonování	97
Soukromý mluvený projev	97
Psané projevy	97
Oznámení, zpráva, hlášení, pozvánka, inzerát	97
Osobní dopis	99
Telegram	99
Tiskopisy	100
Jízdní řády	100
Veřejné ústní jednání	100
Referát	100
Jednání, schůze	100
Diskuse	100
Styl administrativní	101
Úřední a obchodní dopis, žádost, objednávka, reklamace	101
Životopis	102
Nejčastější slohové útvary různých funkčních stylů	103
Vypravování	103
Popis	106
Popis postavy	106
Popis prostředí	108
Lyrický popis (líčení)	108
Popis prostý a popis odborný	109
Popis pracovního postupu	109
Charakteristika	110
Styl odborný	112
Výklad	115
Výtah	116
Úvaha	117
Kritika	118
Recenze	118
Esej	118
Styl publicistický	119
Denní zpravodajství, úvodník, komentář, inzerát	119
Reportáž	120
Fejeton	121
Řečnický styl	122
Projev a proslov	122
Interview	123
Beseda	123
Styl umělecký	124
Jak se vyvarovat základních a nejčastějších chyb v slohových pracích	126